

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea / Departamentul	Teologie Ortodoxă / Teologie
1.3 Catedra	Teologie (Artă Sacră - Patrimoniul Cultural)
1.4 Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Artă Sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Paleotehnici icoană						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector dr. Cojocă Bogdan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector dr. Cojocă Bogdan						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	5	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					21
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități: participări și organizări expoziționale					10
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.9 Total ore pe semestru	125				
3.10 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Absolvirea disciplinei din semestrul anterior.
4.2 de competențe	Cunoașterea unor proceduri tehnice de bază, determinante pentru înțelegerea și asimilarea celor practicate în vechime pentru realizările de icoane.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Material documentar și vizual adiacent.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Dotări vizuale și materiale necesare disciplinei – modele iconografice, pigmenți, pensule, lianti, verniuri, suporturi diverse, materiale pentru preparare, etc.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare și cercetare teologică și artistică plastică. Înțelegerea și utilizarea elementelor tehnice de realizare a unor lucrări prin cunoașterea tehnicilor și tehnologiilor folosite la elaborarea operelor de artă.</p> <p>C2. Culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicațiile practice ale procesului de cercetare a tehnicilor vechi, folosite atât pentru crearea de replici iconografice cât și pentru cunoașterea modalităților de realizare a lucrărilor ce trebuie restaurate.</p> <p>C3. Identificarea, analiza și descrierea factorilor de compatibilitate între materialele incluse în operă pentru a conferi rezistența în timp lucrărilor realizate..</p>
Competențe transversale	<p>C1. Deprinderea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, într-un cadru liber ales, sub o strictă observație calificată de specialitate</p> <p>C2. Asimilarea tehnicilor de relaționare în grup, dezvoltarea capacităților empatice de comunicare interpersonală și asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților în echipă, fie cu scop artistic sau de evidențiere ori salvare patrimonială.</p> <p>C3. Informarea și cunoașterea continuă a unor antecedente tehnologice de producere iconografică, prin intermediul cercetării metodelor și tehnicilor vechi de învățare în domeniul artistic. Conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue, pentru fructificarea antecedentelor tehnice în activități de preservare a unor bunuri obiectuale.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Studiul de ansamblu, teoretic și aplicativ, al unor diverse metode și materiale tradiționale și actuale, pentru înțelegerea și practica realizărilor artistice, în vederea formării deprinderilor studentului de a alcațui cu acuratețe tehnică diverse reprezentări vizuale (conform unor vechi și noi tehnologii). Aprofundarea cunoașterii procedurilor tehnice ale realizărilor unor icoane vechi pentru crearea de replici și conceperea unor strategii reparatorii în cazul icoanelor de restaurat.
7.2 Obiectivele specifice	Cursul propune studierea și transmiterea de informații privind tehnicile și tehnologiile artistice vechi și tradiționale folosite de-a lungul timpului, materialele și metodele întrebuițării lor, procedeele folosite de vechii maeștri, comportarea și rolul acestor materiale, descrierea tehnicilor de execuție și a gesturilor care permit utilizarea acestor materiale, principiile și procedee tehnologice, pentru cunoașterea sub raport istoric, estetic, etc. în practica de atelier. Prin însușirea cunoștințelor teoretice și practice se urmărește formarea unei experiențe personale, adecvate și necesare unui pictor restaurator.

8. Conținuturi

8.1 Curs		Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Icoana, de la suport la imagine - tehnici și stiluri autohtone.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
2.	Icoana, de la suport la imagine - tehnici și stiluri autohtone.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
3.	Icoana, de la suport la imagine - tehnici și stiluri autohtone.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
4.	Icoana, de la suport la imagine - tehnici și stiluri autohtone.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
5.	Icoana, de la suport la imagine - tehnici și stiluri autohtone.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
6.	Icoana, de la suport la imagine - tehnici și stiluri autohtone.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc).	2 ore

		Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	
7.	Tehnici diversificate în arta eclezială pentru icoană și lemn policrom.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
8.	Tehnici diversificate în arta eclezială pentru icoană și lemn policrom.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
9.	Tehnici diversificate în arta eclezială pentru icoană și lemn policrom.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
10.	Tehnici diversificate în arta eclezială pentru icoană și lemn policrom.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
11.	Tehnici diversificate în arta eclezială pentru icoană și lemn policrom.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
12.	Tehnici diversificate în arta eclezială pentru icoană și lemn policrom.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore
13.	Tehnici diversificate în arta eclezială pentru icoană și lemn policrom.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor	2 ore

		tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	
14.	Tehnici diversificate în arta eclezială pentru icoană și lemn policrom.	Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și practic se aplică o sumă de procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	2 ore

BIBLIOGRAFIE:

- Ștefănescu, I. D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridane, 1973;
- ****Dicționar de artă, (forme, tehnici, stiluri artistice)*, Ed. Meridiane, 1995;
- Mihalcu, Mihail, *Fața nevăzută a formei și culorii*, Ed. Tehnică, București, 1996;
- Nicolescu, C. *Icoane vechi românești*, București, 1980;
- Dionisie din Furna, *Carte de pictură*, Editura Meridiane, București 1979;
- Sava, Valentin, *Tehnicile artistice, între tradiție și modernitate*, Ed. Artes, Iași, 2009;
- Sandler, E. , *Icoana, chipul nevăzutului*, Ed. Sophia, Buc., 2005;
- Thompson jr. , D. V. , *Practica picturii în tempera*, Ed. Sophia, București, 2004;
- Thompson jr. , D. V., *Materiale și tehnici de pictură în Evul Mediu*, Ed. Sophia, Buc., 2006;
- ****Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1979;
- C. Săndulescu- Verna, *Materiale și tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000;

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe)
1. Icoana pe hârtie, pânză, lemn, etc. - etape comparative de realizare.	Procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active- individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră

2.	Icoana pe pânză - etape comparative de realizare.	Procedee, mijloace și metode didactice (expoziitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
3.	Icoana pe pânză - etape comparative de realizare.	Procedee, mijloace și metode didactice (expoziitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
4.	Icoana pe pânză - etape comparative de realizare.	Procedee, mijloace și metode didactice (expoziitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
5.	Icoana pe lemn etc. - etape comparative de realizare.	Procedee, mijloace și metode didactice (expoziitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
6.	Icoana pe lemn etc. - etape comparative de realizare.	Procedee, mijloace și metode didactice (expoziitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
7.	Icoana pe lemn etc. - etape comparative de realizare.	Procedee, mijloace și metode didactice (expoziitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
8.	Tehnica temperei și a uleiului cu diferite emulsii.	Procedee, mijloace și metode didactice (expoziitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
9.	Tehnica temperei și a uleiului cu diferite emulsii.	Procedee, mijloace și metode didactice (expoziitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și	1 oră

		conversația în mediul online.	
10.	Tehnica temperei și a uleiului cu diferite emulsii.	Procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
11.	Tehnica temperei și a uleiului cu diferite emulsii.	Procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
12.	Tehnica temperei și a uleiului cu diferite emulsii.	Procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
13.	Tehnica temperei și a uleiului cu diferite emulsii.	Procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră
14.	Tehnica temperei și a uleiului cu diferite emulsii.	Procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și active-individuale și colective), universale (observația, expunerea, demonstrația) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale și tehnici vizuale moderne, etc.). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	1 oră

Bibliografie:

- Ștefănescu, I. D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, 1973;
- ****Dicționar de artă, (forme, tehnici, stiluri artistice)*, Ed. Meridiane, 1995;
- Mihalcu, Mihail, *Fața nevăzută a formei și culorii*, Ed. Tehnică, București, 1996;
- Nicolescu, C., *Icoane vechi românești*, București, 1980;
- Dionisie din Furna, *Carte de pictură*, Editura Meridiane, București 1979;
- Sava, Valentin, *Tehnicile artistice, între tradiție și modernitate*, Ed. Artes, Iași, 2009;
- Sandler, E., *Icoana, chipul nevăzutului*, Ed. Sophia, Buc., 2005;
- Thompson jr. D. V., *Practica picturii în tempera*, Ed. Sophia, București, 2004;
- Thompson jr. D. V., *Materiale și tehnici de pictură în Evul Mediu*, Ed. Sophia, Buc., 2006;
- ****Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1979;
- C. Săndulescu- Verna, *Materiale și tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000;
- Modele iconografice de tradiție bizantină, inclusiv românești.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate. Pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei se stabilesc întâlniri cu reprezentanți ai deținătorilor bunurilor de patrimoniu din mediul eclezial și laic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- corectitudinea și completitudinea cunoștințelor; - coerența logică. -gradul de asimilare al limbajului de specialitate.	Evaluare finală, în sesiunea de examene Evaluare parțială(opțională).	40%
	-criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiinciozitatea, interesul pentru studiul individual.	Participarea activă la cursuri.	10%
10.5 Seminar/laborator	- capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate prin punerea lor în practică cunoștințele asimilate; - capacitatea de aplicare în practică.	Lucrări curente: teme, proiecte.	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea elementelor fundamentale de teorie și ale constituenților tehnici din vechile icoane.			

Data completării

Titular de curs

Titular de laborator

1.10.2021

Lect. dr. Cojocă Bogdan

Lect. dr. Cojocă Bogdan

Data avizării în Departament

05.10.2021

Director Departament

Lect. dr. Hârlăoanu Paul Cezar